

15 skyrius

Prano Juozapo Žemė

Pelytė šį rytą negalėjo pratarti nė žodelio.

Pelytė gargaliavo, švokštė ir duso. Kiosko-parduotuvės pardavėja atrodė šimtą kartų blogiau nei jos rytiniai alkoholiškai klientai. Na, tie visada vienodi ir stabilūs, 10.00 valandos klientai.

Vienas iš dar gyvųjų malonių manierų iš ano laiko, kai nesipagirioldavo kasdien, pasiūlė:

– Gal ir tau lašelį? Matau, reikia.

Pelytė tik piktai sumojavo rankomis. Vakar jų ansamblis labai vėlai grįžo iš Lenkijos ir autobuse ne ji viena prarėkė balsą. Pradainavo ir sudainavo iki paskutinės balso stygos savo balse. Staugti šį rytą ji galėtų nebent begemoto patelės, draskomos į gabalus keturių liūčių, balsu.

10 valandų 10 minučių, tai yra kai atslūgo nesveikųjų banga ir jau galėjo užteiti normalus vyriškis, į parduotuvę iš šiaurės vakarų pusės įžengė Lionia Golubevas. Geras žmogus, bet

dirbo Latvių gatvėje. Blogas žmogus ten ir negali dirbti. Darbas subtilus: susirankioti visas nelaimingos meilės, žlugusių finansų ar nesėkmingos karjeros, atsidūrus užkampyje dėl eiklesnių karjeristų, aukas. Radėjas, sugėrovas, globėjas ir galų gale verbuotojas.

Painiojo Vilniaus priemiesčio gatvelėse jis galutinai susipainiojo ir, kaip patyręs žvalgas, nutarė pasitiksinti pas vietinius prijuočiančius Rusijai žmones, kur galėtų gyventi toks Nikolajus Solovjovas. Kažkada dirbęs Tėvynei, o šiuo metu, kaip pranešė patikimas šaltinis, jau smagiai besidarbuojas Lietuvos specialiojoje tarnyboje karininku. Ir už didesnę algą nei jo.

– Šunsnukis, – nuoširdžiai papildomai pasipiktino Lionia. – Radę priminsime žmogui, kad *rodina* – *ne urodina*⁸.

Pardavėja buvo nyki kaip Prano Juozapo Žemė. Į kaktą frontaliu puolimu tokios piktos pulti nepavyks. Lionia pradėjo iš toli, meistriškai:

– Ką tokia graži pardavėja gaivinamo galėtų man pasiūlyti?

Supratusi, kad priešais stovi senas *sušiktas* rusas, kuris galvoja, kad dar gali kabinti moteris, Pelytė kerštingai sušvokštė:

– Kvšššš Tršššš.

Lionią sukratė drebulys. Lionia vos neišsidavė. Ukrainietišką girą *Kvas Taras* siūlo jam, žvalgybos papulkininkui iš pačios Maskvos! Vis dėlto konspiraciniais tikslais susitvardė ir sprogdamas pradėjo gaivintis ukrainietiška gira.

⁸ Rusų k. „rodina – ne urodina“ – tėvynė ne bjaurybė (red. past.).

Patyrusi pardavėja iš kelių klastingų Lionios klausimų greitai suprato, ko ieško rusas. Tie patys visų praeivių mylimi sodų personažai. Vėl ieškomas majoras Solovjovas. Tačiau būdama kerštingai bjauri visai vyriškai giminei (jau du mėnesius majoras nebuvo išsivedęs jos smagiai pasivaikščioti), Pelytė vis tempė gumą ir padariusi apvalias akytes nieko menamai nesuprasdavo iš klastingai aplink sėlinančių Lionios klausimų.

Lionia išgaivino visą litrinį *Kvas Taras* butelį. Kol kankino pačioje pačiausioje Ukrainos irštvoje – Lvive – gaminto gėralo butelį, sugalvojo į finansinę ataskaitą ukrainietiškos giros neįrašyti. Niekas ten, viršuje, nesupras, jei jis litrais plemps ukrainietišką girą.

Pardavėja jam pasiūlė nusipirkti *Bilyj Kvas Taras* variantą. Sakė, labai įdomus skonis. Nekasdieniškas. Siūlė pirkti visą bloką. Ir tylėjo apie tai, kur gyvena majoras. Šis jau buvo ir jos juodajame sąrašė. Jis iškišęs liežuvį lakstė paskui Loros užpakalį. Lyg ir dirbo jau pas ją. Juk visi iškišę liežuvius laksto paskui Lorą, net ir jos mylimas Tadikas svajingai užsimindavo apie tos moters grožį.

Na, ir aiškinkitės ten patys, kas kam dirba. Atiduosiu šitam diedui majorą, jei pirsks visą baltos giros bloką.

Lionia nupirko visą bloką ir gavo ant lapelio schemą, kurioje bakūžėje gyvena majoras.

Lionia iki majoro namelio du kartus įlindo į krūmus, kad išvalytų organizmą nuo chuntos nuodų. Vis dėlto, rodos, per dvi valymo akcijas švariai išsivalė. Palengvėjęs ir tyras it generolo ašara Kremliuje pabeldė į majoro duris.

– Tėvynė šaukia, sūneli! – pajuokavo, kai duris, trindamas akis, atidarė Nicolas Nightingale.

– O, – net atšoko nuo durų Europos karininkas, kai pamatė maloniai platų išsišiepusį Lionios Golubevo snukį. – Kaip greit! Dar jūsų nelaukiau.

– Dirbame, – toliau varė Golubevas. – Stengiamės. Ar galėtume pasikalbėti viduje?

Vyrai kalbėjosi nuoširdžiai, kaip tikri rusai. Naktį ilgai aidėjo po sodus jų dainuojamos dainos apie Stenką Raziną ir *Čiornyj Voron*. Didžioji Tėvynė prie stikliuko degtinės pavojingai arti pradėjo alsuoti į pakaušį majorui. Majoras žinojo, kaip pavojinga atsukti čekistui pakaušį. Nuo 1918 metų čekistai įprastai aukas žudė šūviais į pakaušį.

Tačiau vyrai naktį kažką sutarė. Nešaudė vienas į kitą. Vis dėlto ką jie sutarė, kitą dieną senas žvalgybininkas niekaip negalėjo prisiminti.

Jie, *blet*, net kažką pasirašė. Ne, tai aš vienas pasirašiau. Nors alkoholiui gerti išgruntavau sviestu skrandį pagal visas taisykles, bet nepavyko įveikti gėrimo varžybose majoro. Ką vakar pasirašiau? Kas ten vyko?

Golubevą išpylė šaltas prakaitas. Jis dabar gertų net ir tą prakeiktą baltą *ukropų* girą. Mat Kolia vakar pabaigoje uždavė baltarusiško *peršačioko* ir nuo tada tik blogi prisiminimai: kažkokie parašai, ašaros, kad nenoriu į Prano Juozapo Žemę, nes ten kažkada Lionia tarnavo. Ten, Prano Juozapo Žemėje, gyveni tarp baltųjų meškų. Ir tai ne perkeltine prasme, o pažodžiui. Gatvėse vaikšto baltosios meškos. It miestų valkatos šunys. Ir paskui Lionią ištiko tamsa, bet tokia nerami. Tamsoje šėtonišku juoku kvatojo siaubūnai Azovo pulko uniformomis

su kazokiškais čiubais ir mojavo dokumentais, ant kurių Golubevo parašas, krauju suraitytas. Kraujas kieno?

Vis dėlto kitą rytą po verbavimo varyti pas verbuojamąjį ir klausti, ko ten vakar prisidirbo, – blogo tono ženklas.

Žvalgybos karininkui nesolidu. Laikytis ir kentėti. Nors kentėti nebūtina. Galima padaryti 100 gramų ir pasivaikščioti po Žvėryną. Tie mediniai namukai nuo caro laikų taip ramina. Taip nervams ramiau ir nuotaika gal sugrįš darbingoji.

O Nikolajus, tas žmogus, kuris dainavo apsikabinęs kartu su Lionia už širdies griebiančią dainą apie Stenką Raziną, tas Nikolajus tuo metu, kai Lionia darė savo pirmąjį 100 gramų, taigi tas Nikolajus pasibeldė į Loros kabineto duris ir parodė kreivai pripeckiotą lapą su *podpolo* Golubevo parašu.

Tame lape *podpolas* prisipažino viską: nuo neteisėto baltųjų meškų iš Raudonosios knygos vaikymo šaudant šautuvais po Karlo Markso gatvę Prano Juozapo Žemėje iki slapto sumanymo išsivesti į mišką parduotuvės adresu Mileišiškių 44, miestas Vilnius, Lietuvos Respublika, pardavėją jam nežinomu vardu ir miške prie jam nežinomos rūšies medžio pririšus gerai įkrėsti beržinės košės per nuogą užpakalį.

Parašas, pareigos.

– Kas tai? – perskaičiusi ir prisikikenusi iki ašarų paklausė Lora.

– Tai mano *peršačiokas*. Tiksliau, Baltarusijos alkoholinis produktas, po kurio lūžta kiečiausi specialiųjų tarnybų darbuotojai.

– Tu nori pasakyti?

– Taip, tai tikras rusų žvalgybininkas, mane bandė verbuoti vakar. Dirba grubiai, kaip čia tiksliau apibūdinus, kaip medkirtys taigoje su atšipusiu kirviu.

– Padarom bylą?

– Laisvai. Lonia Golubevas dar šiltas. Galim suregzti labai gražų triukšmelį. Jei tau reikia. Nors galima ir tylomis. Tu paderink viršuje, kaip tau geriau.

Lora išprašė Nikolajų ir pati pradėjo derinti rusų žvalgo pridavimą su visais įrodymais. Kaip tik buvo tinkamas momentas, labai reikėjo pagauto žvalgo, ir Lorai su Solovjovu buvo uždegta žalia pačio ryškiausio golfo laukų žolės žalumo šviesa.

Nicolas, kai atėjo antrą kartą į savo viršininkės kabinetą, pradėjo spausti. Jis seniai myli Lorą, sapnuoja apie nepadorius santykius su ja ir dėl jų bendro plano, dėl Loros karjeros jis padarys bet ką. Tačiau pasiimti supakuoto Lionios Golubevo su visais įrašais ir dokumentais teks ateiti jai vienai. Šią naktį, kai tik jis paskambins.

– Ten ir susitarsime.

– O kodėl ir ne? – taip nepadoriai pagalvojo Lora, – reikalai juk šauniai juda į priekį ir šitas vyras juk ne geležinis. Ne monstras, malonus, stiprus vyras. Jos vyras, jai reikalingas. Sutinku, – pasakė sau tyliai ir dar kartą garsiai.

Nikolajus išlėkė pro duris kaip atogrąžų drugelis, modamas plačiais sparnais, visas margas. Ir visą dieną skraidžiojo koketiškai, kol vakare pas jį į namus prisistatė sunerimęs slap-tųjų operacijų meistras Golubevas.

Murmėdamas ir stenėdamas aiškinosi su Nikolajumi, kas vakar buvo ir kas bus dabar, kol suprato – pats įkliuvo. Musė barščiuose – tai jis. Barščiai – šitas sodo namelis. Jei dar įmanoma išsprukti iš barščių, dabar paskutinis šansas kaip nors gauti nors šimtą metrų pranašumo. Nors ir šimtas metrų nepadės, majoras dar toks sportiškas, o jam jau dusulys, antsvoris ir kiti viešai neminėtini dalykai.

O sakė, Lietuvoje dirbti lengva ir malonu it kokiame Tatarstane. Truputį priešinasi, bet su visais vietiniais galima dirbti pasidainuojant. Tačiau netikėta žinia – ir čia jau mūsų nemyli.

Šios liūdnos mintys kirbėjo Lionios galvoje ir, matyt, net atvirai pasirodė veide. Nikolajus atidžiai pažvelgė Lioniai į veidą, perskaitė tas naujas mintis ir vienu smūgiu nutraukė minčių eigą Lionios galvoje.

Kumščio smūgis pataikė į žandikaulio apačios tašką, kuris trumpam visiškai apramina. To trumpo laiko pakako, kad majoras supakuotų žvalgą kaip dovanėlę, priedas prie dovanėlės – vaizdo įrašai (šiokie tokie, kokie buvo) ir viskas popieriuje. Mainams su Rusija toks egzempliorius tiks. Kai baigė rišti raudoną dovanėlės kaspina, dovanėlė *atsipaipaliojo* ir pradėjo mykti.

– Lionia, turi du variantus. Man svarbu, kad tu ramiai pagulėtum dvi valandas. Arba dar kartą tau smogsiu į žandikaulio tašką ir tu atsijungsi. Jei tau tinka šitas variantas, mirktelk vieną kartą akimis. Arba duodu išgerti daug savo baltarusiško gėrimo. Su užkanda. Tada mirktelk akimis du kartus.

Golubevas prisiminė seną taisyklę – rusai nepasiduoda. Vis dėlto ilgai nemirksėti, kai tau atidžiai į akis žiūri šitas

Tėvynės išdavikas ir psichas, buvo neįmanoma. Nevalingai sumirksėjo vieną kartą, o tada iš karto greitai greitai sumirksėjo antrą kartą ir trečią, ir ketvirtą.

– Supratau, – pasakė patenkintas psichas boksininkas ir Tėvynės išdavikas, – nori dvigubos porcijos!

Ir suvertė dvigubą *persačioko* bei lašinių su juoda duona geram žmogui Lioniai.

Lionia kaip tik nurimo, kai nekantriai paraginta atskubėjo dovanos Lora.

Lora stojo prie *kompo*, kuriame Nikolajus rodė visus Leonido Golubevo, totalaus Rusijos šnipu, prisipažinimus ir dokumentus. Lora skaitė, Nikolajus atsistojo savo vadovei už nugaros ir pradėjo lėtai nurenginėti po vieną rūbelį už kiekvieną gerą vietą dokumentuose ar įrašė.

– Patiko? – vis paklausdavo Nicolas Loros.

Ir ji negalėjo nieko kito atsakyti, tik žemu moters, kuri žino, kas bus vėliau, balsu kartojo:

– Taip. Taip.

Po dar kelių juokingų vietų įrašuose Lora pasijuto visiškai nuoga, pastovėjo nustebusi, kaip greitai tapo nuoga, paglostė sau krūtis ir nieko nepasakė majorui, kai jis galingomis rankomis ją pakėlė ir nunešė į lovą.

Lionią, supakuotą kaip dovaną kampe, majoras užvertė antklode, bet taip nesėkmingai, kad žvalgas Golubevas pajudino užmestos antklodės kraštą, kad įkvėptų oro, bet pamatė, kaip smagiai kilnojasi nuogos gražuolės krūtinė, kaip alsiai gražuolė dejuoja ir kaip palaimingai be jėgų guli Nikolajus po visko.

Tie du besimylintys žmonės jam kažkodėl priminė baltašias meškas Prano Juozapo Žemėje, kur nors vasaros trumpos, bet užtai vasarą mažai sniego. Ir ta viena iš už antklodės kyšanti didelė ir liūdna akis priminė visiems – baisus tų baltųjų meškų likimas dėl klimato atšilimo ir bus siaubingesnis tų Prano Juozapo Žemės prakeiktų baltųjų meškų likimas, nes atvažiuoja Lonia Golubevas, nuo šios minutės visiškai psichas ir baltųjų meškų sadistiškiausias priešas visoje kruvinojoje Arkties istorijoje. Lonia atvažiuoja su dideliu šautuvu, su daug kulku ir jis vis šaudys. Juk atvažiuoja iš Vilniaus, kur Senamiesčio kavinių visiškai konspiraciniuose rūsiuose buvo taip jauku verbuoti flegmatiškus vietinius žmones...

O paskutinė majoro frazė lovoje buvo, dar iki atlekiant gausiam kriminalistų ir agentų būriui:

– Jonui per daug patinka patogi pilkojo kardinolo pozicija. Lora, labai rimtai siūlau: jam reikia kovinio krikšto, kad jokių kitų aplinkelių jis negalėtų pasirinkti. Jis slidus.

– Nikai, tu vėl teisis, – susimąščiusi atsakė Lora.

– Pateiksime jam pasiūlymą, kurio negalės atsisakyti. Rengiamės, laikas jau, paskubėkime, meile mano.

Abu meiliai nusišypsojo. Tai buvo paskutinė rami jų meilės nakties valandėlė, vėliau – automobiliai, triukšmas, fotografavimas ir kiti specialiujų tarnybų darbo atributai.

Susirinkti galų atvyko Filonas. Filono organizuota operacija buvo sėkminga. Solovjovas patikrintas. Informacijos nutekėjimo kanalas iš įstaigos į Latvių gatvę rastas. Oficialiai bus galima pranešti apie išsiunčiamą šnipą. Jei ten, viršuje, prireiks triukšmo.

Vis dėlto Filonas liko nepatenkintas. Viršininkė iš šitos istorijos išlindo nepadoriai sėkminga. Taip nebūna.

Jie juk mylėjosi prieš mums atvažiuojant! Surištam šnipui gulint po antklode kampe. Filonas visomis savo šnervėmis lyg skalikas uodė namelio kvapus ir užuodė.

Jie mylėjosi!